

JUSTITIS MINISTERIET

Asyl- og Visumkontoret

Dato: 28. januar 2013
Kontor: Asyl- og Visumkontoret
Sagsbeh: Ane Røddik Christensen
Sagsnr.: 2012-941-0004
Dok.: 644820

KOMMENTERET OVERSIGT

over

Høringssvar vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven, kildeskatteloven og integrationsloven (Adgang for asylansøgere til at arbejde og bo uden for asylcentre m.v. samt overdragelse af en del af politiets sagsbehandling i den indledende fase af asylprocessen til Udlændingestyrelsen).

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til den del af lovforslaget, som har til formål at gennemføre asylaftalen, har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, HK-Landsklubben Danmarks Domstole, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Danske Advokater, Amnesty International, Ankestyrelsen, Børnerådet, Børns Vilkår, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors Landskontoret, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Det Kriminalpræventive Råd, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Finansrådet, Flygtningenævnet, Flygtninge Under Jordan, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), HK/Danmark, Indvanderrådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, Kommunernes Landsforening, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Migrantkvinder, Red Barnet, RCT – Rehabiliterings-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

og Forskningscentret for Torturofre, Rehabiliteringscentret for Etniske kvinder i Danmark (R.E.D), Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Røde Kors Asylkontoret, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Ægteskab uden Grænser, 3F, Kristelig Fagbevægelse, Beskæftigelsesrådet, Danmarks Lejerforeninger, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Dansk Landbrug, Danske Erhvervsskoler, Danske Regioner, Danske Udlejere, Handels, Transport og Serviceerhvervene, Håndværksrådet, Lejernes Landsorganisation i Danmark og Professionshøjskolernes Rektorkollegium.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Datatilsynet, Politiforbundet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Advokatrådet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, samtlige byretter, Rigsadvokaten, Flygtningenævnet, Dansk Flygtningehjælp, Danske Erhvervsskoler, Rigspolitiet, Den Danske Dommerforening, Retspolitisk Forening, Danmarks Lejerforeninger, Professionshøjskolernes Rektorkollegium, Ankestyrelsen, Komiteen af Flygtninge Under Jordan, SOS mod Racisme, Røde Kors, LO, Dansk Arbejdsgiverforening, Amnesty Nu, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, KL, Børnerådet, Den Katolske Kirke i Danmark og Kirkernes Integrations Tjeneste, Rådet for Etniske Minoriteter, Domstolsstyrelsen, Red Barnet, Institut for Menneskerettigheder, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Danmarks Almene Boliger, Dansk Socialrådgiverforening og Bedsteforældre for Asyl.

Et udkast til den del af lovforslaget, som vedrører overdragelse af en del af politiets sagsbehandling i den indledende fase af asylprocessen, har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Danske Advokater, Amnesty International, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Røde Kors Landskontoret, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder, Den Katolske Kirke i Danmark, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Flygtningenævnet, Flygtninge Under Jordan, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Færøernes Landsstyre, Naalakkersuisut (Grønlands Selvstyre), Indvandrerådgivningen, Institut for Menneskerettigheder, Kirkernes Integrationstjeneste, Kommunernes Landsforening, RCT – Rehabiliterings- og Forskningscentret for

Torturofre, Retspolitisk Forening, Den Katolske Kirke i Danmark og Kirkernes Integrations Tjeneste, Retssikkerhedsfonden, Røde Kors Asylkontoret, Rådet for Etniske Minoriteter, SOS mod Racisme, Ægteskab uden Grænser.

Justitsministeriet har modtaget hørings svar fra Østre Landsret, Vestre Landsret, Advokatrådet, Politiforbundet, Danske Regioner, Flygtninge­nævnet, Røde Kors, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Danske Regioner, KL, Institut for Menneskerettigheder, Dansk Flygtningehjælp, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, SOS mod Racisme, Foreningen af Udlændingeretsadvokater, Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder og Retspolitisk Forening.

Justitsministeriets kommentarer til hørings svarene er anført i kursiv.

2. Hørings svarene for så vidt angår den del af lovforslaget, som har til formål at gennemføre aftalen ”Øget fokus på udrejse – nye muligheder for asylansøgere” mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance

2.1. Generelle bemærkninger

Østre Landsret, Vestre Landsret, Rigsadvokaten, Politiforbundet, Domstolsstyrelsen, Datatilsynet, Advokatrådet, HK Landsklubben Danmarks Domstole, samtlige byretter, Flygtningenævnet, Danmarks Lejerforeninger, Dommerforeningen, Danske Erhvervsskoler, Dansk Arbejdsgiverforening, Den Katolske Kirke i Danmark og Kirkernes Integrations Tjeneste, Danmarks Almene Boliger og Ankestyrelsen har ikke bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Rigspolitiet bemærker, at det er vigtigt, at det i den kontrakt, som Udlændingestyrelsen skal indgå med asylansøgere, der ønsker at tage beskæftigelse eller at tage ophold uden for asylcentre, tydeligt kommer til at fremgå, *at* der er et sådant krav om medvirken og om ubetinget tilgængelighed for myndighederne, *at* kravet om medvirken gælder i såvel sagsbehandlingsfasen som udsendelsesfasen, *at* tilsidesættelse af kravet umiddelbart vil få konsekvenser, *at* den pågældende asylansøger nøje vejledes herom ved indgåelsen af kontrakten, og *at* asylansøgeren ved sin underskrift på kontrakten erklærer sig vejledt herom.

Landsforeningen af Forsvarsadvokater støtter, at asylansøgere efter 6 måneders ophold kan tage lønnet eller ulønnet arbejde, mens deres sag behandles, og at børnefamilier kan tilbydes indkvartering i særlige boliger

uden for asylcentre.

Amnesti Nu finder det positivt, at børnefamilier ét år efter endeligt afslag på asyl kan få lov til at flytte uden for centrene, men at børn dog fortsat risikerer at leve alt for længe i store overfyldte og stressende asylcentre, da den forudgående sagsbehandling kan trække i langdrag.

Røde Kors hilser generelt lovudkastet velkommen og peger på, at dets fokus på kompetencer og en udvidelse af adgangen til at bo og arbejde uden for asylcentre generelt vil styrke den enkeltes trivsel og bidrage til en vellykket integrationsproces for de asylansøgere, som får en opholdstilladelse, samt skabe bedre fremtidige forudsætninger for de mennesker, der får et afslag og derfor skal udrejse af Danmark.

Rådet for Etniske Minoriteter er positivt stemt over for hensigten om forbedring af vilkårene for asylansøgere med lange sagsbehandlingstider, herunder ikke mindst de særlige hensyn, der vises over for børnefamilier i forbindelse med muligheden for at flytte i en bolig uden for asylcentre. Rådet finder, at man derved mindsker eventuelle skadelige effekter ved lange sagsbehandlingstider, idet det bliver muligt at opnå bedre integration i det danske samfund og en mere almindelig hverdag end ved ophold i asylcenter. Selv i tilfælde af afslag er rådet af den holdning, at det vil bidrage til en bedre reintegration i hjemlandet, at behandlingstiden for asylansøgningen er blevet brugt fornuftigt.

Rådet bifalder endvidere muligheden for at styrke arbejdsmarkedstilknytningen i form af mulighed for at tage beskæftigelse og i form af lønrende praktikpladser under uddannelse.

Retspolitisk Forening bemærker, at en hurtig og effektiv sagsbehandling ikke må ske på bekostning af kvaliteten i sagsbehandlingen. Desuden anføres det, at lovforslaget ud fra en samlet vurdering anses for en forbedring af vilkårene for de asylansøgere, der får opholdstilladelse her i landet, men at konsekvenserne af en eventuel overtrædelse af vilkårene vurderes at være for vidtgående, og at formuleringerne omkring kravene synes for upræcise.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder tilslutter sig intentionerne i asylaftalen og finder, at den er et væsentligt bidrag til forbedring af det danske asylsystem og imødegåelse af de problemer, der skyldes langvarige ophold i asylcentre.

Komitéen finder det forståeligt, at personer, der er til fare for statens sikkerhed, eller som har begået hård eller gentagen kriminalitet, ikke er omfattet af lovudkastets ordninger, men finder, at der bør være en dispensationsadgang i mindre alvorlige tilfælde, navnlig for så vidt angår adgangen til beskæftigelse.

Efter forslaget § 14 a, stk. 2, nr. 3, gælder adgangen til at tage beskæftigelse ikke asylansøgere, der er idømt betinget eller ubetinget fængselsstraf for strafbart forhold begået her i landet. Det vil sige, at personer, som er dømt for helt bagatelagte forhold, som f.eks. alene har medført bødestraf, ikke udelukkes fra beskæftigelse mv. Der er således allerede en bagatelgrænse i den foreslåede ordning.

Bedsteforældre for Asyl finder, at det nye lovforslag for børnefamiliernes vedkommende er et skridt i den rigtige retning, idet der nu med bestemmelsen om, at alle børnefamilier kan flytte ud af centrene et år efter endeligt afslag på asyl, er sat et loft over, hvor længe et barn kan komme til at opholde sig i et asylcenter, men at udkastet ikke forbedrer indkvarteringsforholdene i asylcentre.

For enlige og par uden børn er det nye lovforslag med tilladelse til at tage arbejde og flytte uden for centrene 6 måneder efter, at deres asylansøgning er indgivet, også en forbedring. Men da tilladelsen betinges af samarbejde med de danske myndigheder om opklaring af identitet samt frivillig hjemrejse, er det kun et fåtal af asylansøgerne, der kan honorere betingelserne. Bedsteforældre for Asyl bemærker desuden, at lovudkastet ikke imødekommer problemet med, at nogle mennesker befinder sig i mange år i asylsystemet.

Det følger af asylaftalen, at den samlede sagsbehandlingstid på asylområdet skal være så kort som muligt, og der er derfor afsat midler med henblik på at halvere den nuværende gennemsnitlige sagsbehandlingstid i Udlændingestyrelsens realitetsbehandling, Flygtningenævnet og sager om humanitær opholdstilladelse i løbet af 2013. Asylaftalen vil således generelt bidrage til, at asylansøgere befinder sig kortere tid i asylsystemet.

Foreningen af Udlænderadvokater støtter tiltag til forbedrede arbejds- og boligforhold for asylansøgere. Foreningen er enig i formålet med lovforslaget, herunder at skabe en mere normaliseret tilværelse uden for asylcentre allerede efter 6 måneder samt ret til at arbejde.

Foreningen er dog betænkelig ved kravet i lovudkastets § 14 a, stk. 3, og § 42 k, stk. 5, om at indgå en kontraktmæssig forpligtelse til at medvirke til returnering til hjemlandet i tilfælde af afslag, idet det findes både urealistisk og skadeligt for asylsagsbehandlingen at stille asylansøgeren over for en sådan forpligtelse, så længe hans eller hendes asylsagsbehandling stadig verserer.

Dansk Flygtningehjælp finder forslaget om, at asylansøgere får mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentrene vigtigt og meget positivt. Derudover hilses den øgede fokus på børnenes trivsel velkommen.

Dansk Flygtningehjælp foreslår, at det i bemærkningerne for så vidt angår medvirkenskravet kommer til at fremgå, at ansøger skal oplyse sagen og fremlægge dokumenter, som han med rimelighed kan forventes at kunne skaffe, således at kravet om medvirken ikke er umuligt at imødekomme.

Dansk Flygtningehjælp ønsker en præcisering af bemærkningerne for så vidt angår den situation, hvor der er tale om generelle vanskeligheder med et hjemland, der ikke ønsker at modtage en afvist asylansøger.

Justitsministeriet har præciseret bemærkningerne, således at det nu fremgår, at medvirken indebærer, at asylansøgeren kommer til aftalte møder med myndighederne og for eksempel afgiver forklaring eller fremlægger de dokumenter, som er medbragt til Danmark, eller som ansøgeren med rimelighed må forventes at kunne fremskaffe uden at eksponere sig over for hjemlandets myndigheder.

Det forudsættes med bemærkningerne, at medvirkenskravet i helt særlige tilfælde kan fraviges, hvis den enkelte asylansøger på grund af generelle eller konkrete omstændigheder ikke kan udsendes tvangsmæssigt. Dette gælder dog kun, hvis den pågældende allerede er i beskæftigelse eller flyttet ud af asylcentrene.

Komitéen Flygtninge Under Jorden hilser som helhed lovforslaget meget velkommen. Komitéen bemærker dog, at kravet om medvirken er uklart og subjektivt, og at kravet om medvirken til frivillig udrejse ikke giver mening, da asylansøgeren efter sin egen opfattelse vil være i fare ved hjemrejse. Komitéen anfører, at en asylansøger kun bør kunne udelukkes fra arbejde og udflytning, hvis der foreligger en dom om voldelig eller truende adfærd over for personer, der udfører opgaver med driften af et indkvarteringssted. Komitéen foreslår desuden, asylansøgere får en fast kon-

taktperson i Udlændingestyrelsen.

Det er en betingelse for såvel adgangen til at tage beskæftigelse som adgangen til at flytte ud af asylcentre efter de foreslåede bestemmelser i §§ 42 k og 42 l, at asylansøgeren ikke er idømt betinget eller ubetinget fængsel for strafbart forhold begået her i landet. Der skal således foreligge en dom.

For så vidt angår de særlige boliger til børnefamilier er det en betingelse, at familiens medlemmer ikke er dømt for strafbart forhold begået her i landet, og at familiens medlemmer ikke har fået et flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold. Justitsministeriet har imidlertid foretaget en ændring i bestemmelsen, således at familier, hvis medlemmer har fået et flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold efter § 42 a, stk. 7, alligevel kan få tilbud om en særlig bolig, hvis hensynene til børnenes tarv i helt særlige tilfælde taler derfor, og udsendelse for tiden er udsigtsløs. Denne begrænsning i adgangen til de særlige boliger er i overensstemmelse med Udlændingestyrelsens nuværende praksis på området.

SOS mod Racisme finder, at asylansøgeres adgang til at arbejde og bo uden for asylcentre 6 måneder efter, at de har indgivet ansøgning om asyl, er et vigtigt fokus, men er grundlæggende uenige i, at de kun skal have mulighed for det, hvis de vil medvirke til frivillig tilbagesendelse i tilfælde af afslag på asyl.

SOS mod Racisme fremhæver som positive elementer ved lovforslaget muligheden for en praktikplads i forbindelse med en ungdomsuddannelse, lidt øgede muligheder for undervisning i dansk, det danske arbejdsmarked og engelsk for voksne i asylcentre, mulighed for at stifte bekendtskab med Danmark i tiden før et tilsagn eller afslag om opholdstilladelse, mulighed for, at afviste asylansøgerfamilier med børn kan flytte i særlige boliger uden for centrene allerede efter 12 måneder, og at motivationsfremmende foranstaltninger ikke vil blive brugt rutinemæssigt over for alle afviste asylansøgere, der ikke frivilligt medvirker til deres hjemsendelse.

SOS mod Racisme anbefaler bl.a., at voksne asylansøgere – bortset fra åbenbart grundløse asylansøgere – bør have ret til at søge arbejde og flytte uden for centrene så snart, de har søgt asyl – uden krav om medvirken til frivillig hjemsendelse i tilfælde af afvisning.

Det anbefales endvidere, at der ikke bør være geografiske begrænsninger for så vidt angår boligplacering, at de asylansøgere, der bor uden for cent-

rene, bør kunne få udbetalt et beløb til dækning af deres leveomkostninger, at den personlige støtte, som gives i centrene til asylansøgere, bør omlægges, så der i højere grad er tale om en individuel støtte blandt asylansøgere uden for centrene, og at der samtidig etableres mødesteder for asylansøgere såsom frivillighuse, kulturhuse, nationale eller internationale foreninger af asylansøgere uden for centrene.

Asylansøgers forpligtelse til at medvirke følger allerede af gældende ret. Efter udlændingelovens § 40, stk. 1, 1. og 2. pkt., skal en udlænding således medvirke til oplysningen af sin sag, ligesom det følger af § 40, stk. 4, at en udlænding skal medvirke til sin udrejse. Asylaftalen bygger på det princip, at en asylansøger som den klare hovedregel kun skal have adgang til arbejdsmarkedet og til at flytte ud fra asylcentre, hvis den pågældende medvirker til behandlingen af den sag, som danner grundlag for asylansøgerens ophold her i landet.

Efter forslaget pålægges asylansøgere således ikke yderligere forpligtelser, end hvad der allerede følger af loven, men de goder, der foreslås indført, betinges af, at asylansøgeren lever op til disse forpligtelser.

Betingelsen om, at udlændingen skal indgå en kontrakt med Udlændingestyrelsen for at kunne arbejde eller flytte ud af asylcentre, indebærer således alene, at denne allerede lovbestemte forpligtelse til at medvirke i alle sagens faser gøres til en betingelse for at arbejde eller bo uden for asylcentre. Kontrakten er uden betydning for behandlingen af selve asylsagen.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at lovforslaget fremmer de omfattede personers rettigheder, men at lovforslaget ikke tager højde for FN's Handicapkonvention, da det ikke nærmere fremgår af lovforslaget, hvordan asylansøgere mv. med handicap får opfyldt deres rettigheder efter konventionen.

Beskæftigelsesministeriet har oplyst, at § 21 i bekendtgørelse nr. 234 af 29. februar 2012 om kompensation til handicappede i erhverv mv. vil blive ændret, således at der ikke er et krav om personnummer for asylansøgers adgang til at søge om personlig assistance i forbindelse med beskæftigelse, og denne gruppe dermed får adgang til personlig assistance i forbindelse med beskæftigelse.

KL ser som udgangspunkt positivt på, at vilkårene for asylansøgere forbedres, så forudsætningerne for en vellykket integrationsproces i kommunerne for de asylansøgere, der efterfølgende får opholdstilladelse, forbed-

res. For de asylansøgere, der får afslag på asyl, er det ligeledes positivt at indsatsen for frivillig hjemrejse forstærkes. KL havde dog gerne set, at der i bemærkningerne til lovudkastet var foretaget et skøn over, hvor stor en del af asylansøgerne, der vil tage imod de nye tilbud.

KL savner en beskrivelse af konsekvenserne for kommunernes opgaver, herunder snitflader mellem de opgaver, som påhviler Udlændingestyrelsen og indkvarteringsoperatøren, og de opgaver, som påhviler kommunerne, herunder i forhold til den beskæftigelsesrettede indsats og i forhold til kommunernes tilsynsopgaver.

Dansk Socialrådgiverforening mener overordnet set, at det er meget positivt, at man med lovforslaget vil tillade asylansøgere at arbejde og bo uden for centrene. Foreningen finder, at det vil være til gavn for et kommende integrationsforløb i kommunen for dem, der sikres opholdstilladelse, at personen allerede har været eller fortsat er i beskæftigelse, har egen bolig samt allerede har haft sin daglige gang i lokalområdet.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at der er brug for en afklaring af, hvilke nye opgaver lovforslaget indebærer for kommunerne.

Lovforslaget indebærer ikke nye opgaver for kommunerne, idet asylansøgere som hidtil vil være underlagt Udlændingestyrelsens forsørgelse mv. frem til det tidspunkt, hvor ansøgeren meddeles opholdstilladelse eller udrejser.

Red Barnet hilser store dele af asylaftalen og lovforslaget velkommen og finder det glædeligt, at man nu giver børnene mulighed for at flytte ud sammen med deres familier efter 6 måneder, og at forældrene får mulighed for at arbejde.

Red Barnet bemærker, at hensynet til barnets tarv og børnefamiliernes trivsel ofte er en afgørende faktor, når beslutninger skal tages efter loven. Red Barnet er dog bekymret for, hvordan dette hensyn i praksis vil blive implementeret, og mener, at den formelle proces for, hvordan hensynet til barnets tarv vurderes, nøje bør overvejes og beskrives. Desuden mener Red Barnet, at tilsyn bør garanteres, så vilkårlighed undgås og gennemsigtighed sikres.

Børnerådet finder, at lovforslaget overordnet vil medføre forbedringer for mulighederne for trivsel for asylsøgende børn. Det, at familier nu får mu-

lighed for at bo og arbejde uden for asylcentrene, vil give børnene mulighed for at deltage i aktiviteter og danne netværk i det almindelige samfund. Børnerådet mener desuden, at når uledsagede mindreårige asylansøgere kan flytte ud af centrene, hvis det vurderes at være til barnets bedste, er det medvirkende til, at barnet kan opnå øget trivsel og netværk. Det er særligt positivt, at bestemmelsen sætter barnets bedste i centrum, hvilket er i overensstemmelse med FN's Børnekonvention.

Børnerådet bemærker, at det skal sikres, at Udlændingestyrelsen besidder de nødvendige børnefaglige kompetencer i forbindelse med vurderingen af de mindreårige uledsagede asylsøgere. Børnerådet vil derfor anmode om, at det præciseres i lovgivningen, at vurderingen foretages af børnefagligt personale.

Desuden skal det efter Børnerådets opfattelse sikres, at familierne og de uledsagede mindreårige bliver oplyst om mulighederne for udflytning og arbejde.

Det følger af asylaftalen, at der skal sikres et særligt fokus på børnenes situation i Udlændingestyrelsen ved, at ansvaret for håndtering af sager vedrørende børn i indkvarteringsystemet fremover skal håndteres af en særlig taskforce. Formålet med taskforcen er at styrke Udlændingestyrelsens fokus på sådanne sager vedrørende indkvartering af børn og samtidig styrke opsamling af viden og kompetencer på området.

2.2. Særligt om adgangen til at arbejde

Røde Kors ser den foreslåede adgang til arbejdsmarkedet som et afgørende løft for asylansøgere trivsel og kompetencer. Røde Kors finder, at forslaget i høj grad rummer en balance af forskellige hensyn for, at ordningen kan fungere i virkeligheden. Det gælder bl.a. præciseringen af, at løn- og ansættelsesvilkår skal svare til det øvrige arbejdsmarked.

Røde Kors er ligeledes tilfreds med, at der er vil blive givet mundtlig såvel som skriftlig vejledning om indretningen af arbejdsmarkedet, herunder ansættelses- og skatteforhold.

Komitéen Flygtninge Under Jorden finder lovforslagets afsnit om adgang til arbejdsmarkedet og forslaget om beskatning rimelige, men at det for så vidt angår uledsagede mindreårige ville være bedre at give dem mulighed for at fuldføre en ungdomsuddannelse frem for at give nogle enkelte

adgang til arbejdsmarkedet. Endelig anføres det, at der bør være en mellem-løsning for så vidt angår modregning i tilfælde af deltidsbeskæftigelse, idet der bør være en lille gevinst ved at arbejde.

Personer under 18 år er som udgangspunkt undtaget fra adgangen til at arbejde og flytte i egen bolig, men efter en konkret vurdering kan f.eks. en uledsaget mindreårig få adgang til ordningerne, hvis den mindreåriges tarv taler derfor.

For så vidt angår den foreslåede bestemmelse om, at lønindkomst skal fradrages i asylansøgerens kontante ydelser, og at asylansøgeren kan pålægges at betale for indkvartering mv., fremgår det af bemærkningerne, at formålet med ordningen er at skabe en mere meningsfuld tilværelse for asylansøgere og lette eventuel senere integration. Det er således ikke et mål i sig selv, at asylansøgeren skal motiveres af udsigten til en økonomisk gevinst ved arbejde.

LO kan fuldt tilslutte sig, at asylansøgere efter 6 måneders ophold gives mulighed for at arbejde og bo uden for asylcentre. LO deler lovforslagets intentioner om en styrket integrationsindsats for asylansøgere og ser i den forbindelse muligheden for at søge arbejde, deltage i danskundervisning og tilegne sig kompetencer gennem forskellige uddannelses tilbud som forhold, der kan medvirke til en vellykket integration.

Efter LO's opfattelse bør der først udstedes et billedbevis med ret til beskæftigelse, når der er indgået et ansættelsesforhold, således at en omgæelse af de overenskomstmæssige vilkår ikke kan finde sted.

Ligeledes foreslår LO, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med vurderingen af løn- og ansættelsesvilkår skal høre det regionale beskæftigelsesråd, og at det kommer til at fremgå af selve lovteksten, at løn- og ansættelsesvilkår skal være sædvanlige for det danske arbejdsmarked.

For så vidt angår forslaget § 14 a, stk. 5, om forhåndsgodkendelse har LO anført, at bemærkningerne ikke anviser, hvorledes man har tænkt en sådan forhåndsgodkendelse administreret. Det bør i bemærkningerne til loven fremgå helt klart, hvorledes en sådan forhåndsregistrering skal finde sted, herunder at arbejdsgiveren skal være omfattet af en kollektiv overenskomst om løn- og ansættelsesforhold med en dansk lønmodtagerorganisation. Det bør samtidig præciseres, at en forhåndsgodkendelse kun kan finde sted inden for overenskomstens dækningsområde. Desuden bør indgå,

at arbejdsgiveren skal være registreret hos skattemyndighederne som indeholdelsespligtig efter kildeskatteloven, at arbejdsgiveren ikke må være omfattet af en lovlig arbejdskonflikt, og at den faglige organisation på det pågældende brancheområde hører forud for en forhåndsgodkendelse.

Justitsministeriet har flyttet betingelsen om, at beskæftigelse skal ske på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår, fra bemærkningerne til selve lovtæksten. Det fremgår således af lovforslagets § 14 a, stk. 1, at asylansøgere kan tage beskæftigelse på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår. Det fremgår af bemærkningerne, at Udlændingestyrelsen om fornødent kan høre det regionale beskæftigelsesråd.

For så vidt angår forhåndsgodkendelse er der foretaget en ændring af forslaget § 14 a, stk. 5, således at det nu fremgår, at det er en betingelse for forhåndsgodkendelse af virksomheder til ansættelse af asylansøgere, at virksomheden er overenskomstdækket, og at virksomheden ikke på tidspunktet for forhåndsgodkendelsen er omfattet af en lovlig konflikt.

2.3. Særligt om adgangen til at bo uden for asylcentre

Foreningen af Udlændingeretsadvokater ser positivt på forslaget i lovudkastets § 42 a, stk. 8, om, at børnefamilier blandt afviste asylansøgere – som endnu ikke måtte være uden for asylcentre – kan tilbydes indkvartering uden for asylcentre, når der er gået 12 måneder efter afslaget. Foreningen foreslår supplerende, at der lægges et loft på eksempelvis 3 år som maksimum, hvorefter der bør meddeles midlertidig opholdstilladelse.

Asylaftalen berører ikke kriterierne for, hvornår der kan gives opholdstilladelse.

Røde Kors hilser de nye og bedre muligheder for udflytning velkommen. Det er Røde Kors' oplevelse, at muligheden for at bo i selvstændige boliger uden for centrene styrker familiestrukturen og giver asylansøgerne større selvværd og bedre trivsel. Røde Kors er særligt tilfreds med variationen i de forskellige boligformer, herunder at asylansøgerne med støtte og vejledning fra et asylcenter kan vælge en løsning med udgangspunkt i individuelle behov.

Røde Kors finder dog, at også familier, hvis asylsag er blevet behandlet som åbenbart grundløs efter procedurerne i § 53 b, bør være omfattet af tilbuddet om at flytte i særlig bolig, idet den psykiske belastning ved lang

opholdstid i et asylcenter er den samme for familier med børn, uanset om sagen er afgjort efter normalproceduren eller åbenbart grundløsp-procedurerne.

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at tilbuddet om særlige boliger for børnefamilier kan gives allerede efter 12 måneder. Flygtningehjælpen stiller sig dog uforstående over for udelukkelsen af familier, hvis asylsag er blevet behandlet efter udlændingelovens § 53 b, idet det må anses som en skærpelse i forhold til den gældende ordning, og at hensyn til børnenes og familiens trivsel mv. også for denne gruppe bør tale for en udflytning af asylcentret.

Rådet for Etniske Minoriteter bemærker, at det er en god ide at udvide indholdet i asylansøgerkurset til også at rumme arbejdsmarkedsforhold, således at grundlaget for at begå sig i Danmark bliver bedst muligt, uanset om vedkommende får opholdstilladelse eller afslag.

Komitéen Flygtninge Under Jorden bemærker, at børnefamiliers adgang til at flytte i særlig bolig 12 måneder efter endeligt afslag på asyl bør gælde, uanset om forældrene udvises administrativt, har udvist truende adfærd eller har fået flyttepåbud, og uanset om asylsagen er behandlet efter procedurerne i § 53 b, idet hensynet til børnenes tarv bør veje tungest. Komitéen anfører desuden, at børnefamilier kun bør flytte en gang fra modtagecenter til særlig bolig.

Asylaftalen mellem regeringen, Enhedslisten og Liberal Alliance, som ligger til grund for lovforslaget, forudsætter, at den gældende ordning, hvorefter børnefamilier har mulighed for at flytte i særlige boliger uden for asylcentre, videreføres, dog således at tilbuddet gives allerede 12 måneder efter endeligt afslag på asyl.

Justitsministeriet har i bemærkningerne til lovforslagets uddybet beskrivelse af den gældende ordning, således at det fremgår, at det efter Udlændingestyrelsens praksis er udgangspunktet, at familier, hvis asylsag er behandlet efter procedurerne i § 53 b, ikke skal tilbydes indkvartering i en særlig bolig. Det fremgår endvidere, at styrelsen i ganske enkelte tilfælde efter en konkret vurdering har tilbudt asylansøgerfamilier, hvis asylsag behandles efter procedurerne i § 53 b, at flytte ud i en særlig bolig, navnlig på grund af de pågældende familiers meget lange opholdstid i Danmark.

For at sikre fuldstændig overensstemmelse med gældende praksis har Justitsministeriet foretaget en ændring i § 42 a, stk. 8, således at der foreslås en undtagelse til udelukkelsen af familier, hvis asylsag er behandlet efter procedurerne i § 53 b, eller hvis medlemmer har fået flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold efter § 42 a, stk. 7. Efter forslaget vil det således fortsat være udgangspunktet, at disse familier ikke skal tilbydes at flytte i en særlig bolig, medmindre hensynene til børnenes tarv i helt særlige tilfælde taler derfor, og udsendelse for tiden er udsigtsløs.

Røde Kors peger endvidere på, at netop den nye mulighed for privat indkvartering ikke må bremses af reglerne i integrationsloven, hvis eksempelvis en slægtning bor i en kommune med en opbrugt kvote. Røde Kors er her opmærksom på, at lovudkastet rummer en undtagelsesbestemmelse. Røde Kors har i forhold til integrationsfasen peget på, at den konkrete boligplacering bør kunne påklages til anden administrativ myndighed.

SOS mod Racisme finder, at reglen om, at boligen skal være placeret i en kommune, hvortil der kan anvises flygtninge, vil indskrænke mulighederne for en bolig og derfor yderligere svække mulighederne for udflytning betydeligt.

KL finder, at det nuværende kvotefordelingssystem kan blive udsat for et pres, idet en kommune kan komme i den situation, at den skal overtage integrationsansvaret for et betydeligt antal personer ud over den aftalte eller fastsatte kvote. KL bemærker endvidere, at der savnes en afklaring af, hvilken betydning beskæftigelse vil have på visitationen til kommunerne. KL foreslår, at der i samarbejde med kommunerne sker en præcisering af visiteringskriterierne med henblik på, at principperne om ligelig fordeling af antallet af flygtninge mellem kommunerne fortsat vil være gældende.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at lovforslaget ikke ændrer ved de eksisterende regler om boligplacering. Det forhold, at en asylansøger har boet i en bolig uden for asylcenteret, kan dog – såfremt særlige omstændigheder taler derfor – indgå i grundlaget for Udlændingestyrelsens afgørelse om visitering efter integrationslovens kapitel 3. Sådanne særlige omstændigheder kan eksempelvis være, hvis den pågældende har opnået ordinær beskæftigelse i kommunen af mindst 6 måneders varighed. Det bemærkes, at der også i dag sker boligplacering til en kommune med en 0-kvote, såfremt der foreligger ganske særlige hensyn til den pågældende flygtnings personlige forhold. Antallet af flygtninge, der er bosat i en

kommune, indgår endvidere i grundlaget for fordelingen af de næste års kvoter.

Social- og Integrationsministeriet har oplyst, at ministeriet overvejer behovet for ændringer i bekendtgørelsen om boligplacering af flygtninge, herunder om lovforslagets regler om udvidet adgang til udflytning fra asylcentre giver anledning til at formulere præciserende bestemmelser om visitering.

Dansk Flygtningehjælp bemærker, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at en asylansøger, der ønsker at flytte i egen bolig, skal kunne forsørge sig selv og sin familie og dokumentere en lønindkomst, der sætter den pågældende i stand til dette. Flygtningehjælpen finder, at kravet om dokumentation af lønindkomst bør suppleres af en mulighed for, at asylansøgeren dokumenterer at være i stand til på anden lovlig vis at forsørge sig selv og sin familie.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til den foreslåede bestemmelse i § 42 k, at adgangen til at flytte i egen bolig i praksis oftest vil forudsætte, at asylansøgeren har opnået beskæftigelse, men at beskæftigelse ikke i sig selv er en betingelse. Heri ligger efter ministeriets opfattelse, at selvforsørgelseskravet også kan dokumenteres opfyldt på anden vis end ved fremlæggelse af dokumentation for lønindkomst, f.eks. ved dokumentation for egne opsparede midler.

SOS mod Racisme finder, at betingelserne om, at asylcentrenes børnehaver, skole, danskundervisning, sundhedsordning mv. stadigvæk skal bruges, virker overdrevne og låser asylansøgerne fast i en uselvstændig livsførelse med fortsat afhængighed af asylcentre.

Det er ikke en betingelse efter lovforslaget, at asylcentrenes børnehaver, skole, danskundervisning, sundhedsordning mv. skal benyttes. Det fremgår af bemærkningerne, at Udlændingestyrelsen i forbindelse med indgåelse af en kontrakt skal overveje, hvordan asylansøgere, der er flyttet ud af asylcentre, mest praktisk får adgang til sundhedsydelser, undervisning og fritidsaktiviteter.

Red Barnet frygter, at lovforslaget kan resultere i en situation, hvor nogle familier på grund af kravet om medvirken flytter frem og tilbage mellem center og udebolig, hvilket er ødelæggende for børnene. Derfor opfordrer Red Barnet til, at kravet om medvirken bliver en af de regler, der særligt

bliver skarpt iagttaget i forbindelse med aftaleparternes regelmæssige vurderinger af aftalernes konkrete implementering og om nødvendigt ændret ved førstgivne lejlighed.

Komitéen Flygtninge Under Jorden anfører, at privat indkvartering altid bør være med ret til at medtage kontante ydelser, og at muligheden bør være til stede straks efter ankomst, idet dette vil medføre større fleksibilitet i modtagelsen, når antallet af asylansøgere stiger og falder, ligesom det vil være omkostningsbesparende.

Det følger af lovforslaget, at asylansøgere kan få tilladelse til at indkvartere sig privat hos en herboende ægtefælle, hvis udlændingen indgår en kontrakt herom med Udlændingestyrelsen, hvorefter det bl.a. er et vilkår, at asylansøgeren medvirker. Disse personer vil således ikke skulle vente 6 måneder på at flytte ud af asylcentre.

For så vidt angår de øvrige asylansøgere er det Justitsministeriets opfattelse, at asylansøgere har brug for en periode til at finde sig til rette i Danmark, hvor de bl.a. skal gennemføre asylansøgerkurset, jf. § 42 f, stk. 1. Det er generelt mest hensigtsmæssigt, at asylansøgere opholder sig i et asylcenter i begyndelsen bl.a. for at kunne gøre brug af den støtte, de tilbydes der.

Komitéen Flygtninge Under Jorden anfører for så vidt angår selvstændige boliger i tilknytning til asylcentre, at det er en stor forbedring, men at kriterierne muligvis er for uklare og tilfældige, idet operatøren og Udlændingestyrelsens vurdering af, hvem der har mest gavn af en sådan bolig, ikke er objektiv. Desuden mener komitéen, at en asylansøger, som selv finder et mindre værelse, bør have mulighed for at få huslejen dækket. Endvidere bør sårbare personer tilbydes særlige boliger og støtte helt fra ankomsten. Endelig er der ifølge komitéen behov for flere omsorgscentre.

Ordringen med selvstændige boliger i eller i tilknytning til et asylcenter vil være en udbudsstyret ordning, hvor de, der opfylder betingelserne, kan få tilbud om bolig i det omfang, der er ledige boliger. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at inden for den gruppe af asylansøgere, der opfylder betingelserne for at få tilbuddet, bør tilbud om at flytte ud af asylcentre efter asylaftalen målrettes de asylansøgere, hvis generelle situation styrkes mest af en selvstændig bolig. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis der er tale om familier med børn, eller hvis der er tale om en asylan-

søger, som har sundhedsmæssige eller personlige problemer mv., og som kan have gavn af egen bolig.

Udlændingestyrelsen indhenter til brug for vurderingen en udtalelse fra indkvarteringsoperatøren om, hvorvidt flytning vil være til gavn for den enkelte.

Ordningen foreslås dermed indrettet således, at de, der efter en konkret vurdering findes at ville have mest gavn heraf, får tilbudt ledige boliger.

2.4. Særligt om styrkelse af tilbud om aktivering og undervisning

Dansk Flygtningehjælp hilser de positive tiltag vedrørende undervisning og aktivering velkommen. Det er til gavn for både Danmark og den enkelte asylansøger, hvis asylansøgerens kompetencer bevares og gerne styrkes. Dette gælder uanset om asylansøgerens fremtid bliver et ophold i Danmark eller tilbagevenden til hjemlandet.

Professionshøjskolernes Rektorkollegium bemærker, at man gerne så professionsuddannelser nævnt i de almindelige bemærkninger.

Det følger af asylaftalen, at mulighederne for eksterne undervisnings- og aktiveringstilbud for voksne asylansøgere skal styrkes ved f.eks. tilbud om undervisning på produktionsskoler eller deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelser (AMU-kurser). Der er således ikke tale om en udtømmende opremsning, og andre eksterne tilbud om undervisning eller aktivering vil således efter en konkret vurdering kunne tilbydes. Der kan i vurderingen bl.a. lægges vægt på den fase, asylansøgeren befinder sig i, herunder hvor længe den pågældende forventes at skulle opholde sig her i landet, samt den pågældendes forudsætninger. Det bemærkes dog, at der, som det fremgår af bemærkningerne om økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslaget, er afsat en årlig ramme på 30,7 mio. kr. til gennemførelse af asylaftalens tilbud om undervisning, aktivering, adgang til lønnet praktikforløb og styrket danskundervisning mv.

Røde Kors er enig i, at også asylansøgere, som ikke kan opnå beskæftigelse, får flere og bedre muligheder for aktivering og undervisning, herunder at undervisning i den afsluttende fase efter endeligt afslag skal målrettes den enkeltes muligheder for at begå sig i hjemlandet. Røde Kors er også enig i den foreslåede inddragelse af eksterne aktører i forbindelse med konkrete tilbud til asylansøgere.

Røde Kors er enig i, at den obligatoriske engelskundervisning fremover suppleres af et tilbud om danskundervisning. For så vidt angår justering af asylansøgerkurset ser Røde Kors det som en naturlig del af de samlede foreslåede ændringer, at asylansøgerkurset for de nyankomne asylansøgere revideres med henblik på viden og vejledning om arbejdsmarkedet. Den foreslåede adgang til lønnet praktik som led i ungdomsuddannelse er en klar forbedring i forhold til praksis i dag.

Røde Kors opfordrer til, at danskundervisning som et tilbud også bibeholdes for gruppen af afviste asylansøgere. Netop fordi fasen efter endeligt afslag kan være lang, er der behov for at kunne kommunikere med det omkringliggende samfund.

Røde Kors oplever, at en dagligdag i en dansk folkeskoleklasse styrker barnets trivsel og ser derfor gerne, at kommunerne i højere grad forpligtes til at modtage asylbørn.

SOS mod Racisme anbefaler, at asylansøgerne bør omfattes af sygesikringen og have ret til at bruge det offentlige sundhedsvæsen, og at asylbørn og unge bør have ret til at bruge folkeskolen og ungdomsuddannelser, og at skolernes ekstraudgifter ved integration af asylbørnene kompenseres af Udlændingestyrelsen.

Red Barnet mener ikke, at lovforslaget tager tilstrækkeligt højde for børnenes behov for en hverdag i normalsamfundet. Derfor burde skole- og fritidsaktiviteter som udgangspunkt ligge uden for centrene i kommunale børnehaver, skoler, SFO'er og klubber.

Komitéen Flygtninge Under Jorden finder, at ansvaret for sundhed, undervisning mv. bør flyttes ud til kommunerne.

Asylansøgerbørns adgang til at modtage undervisning i folkeskolen berøres ikke af asylaftalen, som lovforslaget har til formål at gennemføre. Efter de gældende regler kan asylansøgerbørn deltage i folkeskolens almindelige undervisning eller i undervisning ved andre skoleformer efter godkendelse fra de kommunale skolemyndigheder eller vedkommende institution. En anmodning om optagelse i folkeskolen kan fremsættes, hvis undervisningen vil være til gavn for barnet. De lokale kommunale folkeskoler har ikke pligt til at tage imod asylansøgerbørn.

Kriterierne for visitering til folkeskole er fastsat i bekendtgørelse nr. 497 af 3. maj 2010 om undervisning og aktivering m.v. af asylansøgere m.fl. Heraf følger bl.a., at der kan ske visitering, hvis undervisning i folkeskolen i særlige tilfælde i øvrigt vil være til gavn for det enkelte asylansøgerbarn. Ved beslutning herom tages hensyn til det enkelte asylansøgerbarns sproglige og faglige modenhed samt til varigheden af asylansøgerbarnets ophold her i landet. Er asylansøgerbarnet indkvarteret på et indkvarteringssted, tages der tillige hensyn til den forventede varighed af asylansøgerbarnets ophold på indkvarteringsstedet.

LO finder det positivt, at asylansøgerkurset kommer til at omfatte arbejdsmarkeds-, uddannelses- og boligforhold, men peger på vigtigheden af at inddrage løn- og arbejdsforhold på det danske arbejdsmarked, da disse forhold bestemmes af aftaler mellem arbejdsmarkedets parter.

Efter asylaftalen skal asylansøgerkurset også omfatte danske arbejdsmarkedsforhold. Dette vil naturligt også kunne omfatte løn- og arbejdsforhold, idet det jo netop er en betingelse for, at en asylansøger kan tage beskæftigelse, at dette sker på sædvanlige løn- og ansættelsesvilkår.

2.5. Særligt om styrket fokus på afviste asylansøgere hjemrejse og muligheder for ny start i hjemlandet

Rigspolitiet støtter, at der lægges op til en mere målrettet/hensigtsmæssig indkvartering af afviste asylansøgere, herunder en adskillelse i centersystemet af denne gruppe fra nyankomne asylansøgere. Rigspolitiet skal i den forbindelse henlede opmærksomheden på, at der inden for den samlede gruppe af afviste asylansøgere i udsendelsesposition vil være behov for, at politiet har en løbende og umiddelbar adgang til visse afviste asylansøgere i udsendelsesfasen. Det drejer sig først og fremmest om de afviste asylansøgere, som efter forslaget i en kortere eller længere periode vil blive omfattet af en målrettet – eventuelt daglig – meldepligt som motivationsfremmende foranstaltning. Det drejer sig endvidere om asylansøgere, hvor der kan være behov for i tiden op til en planlagt udsendelse at have de pågældende til rådighed for sagsbehandling i Rigspolitiet. Sådanne afviste asylansøgere bør i et tæt samarbejde mellem Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet kunne indkvarteres i et særligt indrettet asylcenter, der bør placeres i nærheden af Rigspolitiets sagsbehandlerne i Center Sandholm af hensyn til effektiviteten i udsendelsesarbejdet og en fokuseret og hensigtsmæssig anvendelse af Rigspolitiets ressourcer.

For at understøtte en effektiv og hurtig udsendelse i henhold til Dublinforordningen bør et sådant center i de tilfælde, hvor betingelserne for at anvende frihedsberøvelse ikke er opfyldt, tillige kunne anvendes til indkvartering af asylansøgere, der skal udsendes til et andet EU-land.

Et sådant center vil i givet fald også kunne rumme det stigende antal udlændinge på tålt ophold, der i dag som udgangspunkt har ophold og daglig meldepligt i Center Sandholm, og andre udlændinge, herunder afviste asylansøgere, som er udvist ved dom, og som i dag har ophold og meldepligt flere gange ugentligt i Center Sandholm.

Røde Kors understreger, at lovudkastet tillige bør omfatte en bestemmelse om, at udvisningsdømte ikke skal opholde sig i Center Sandholm, som må forventes at blive et nyt modtagecenter, idet det er nødvendigt at sikre en fysisk adskillelse af asylansøgere (særligt børnefamilier) og eksempelvis udvisningsdømte.

Røde Kors er enig i, at indkvarteringen også inden for centersystemet er målrettet således, at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, den enkelte ansøger befinder sig i. Røde Kors er derimod kritisk over for, at det fremgår af bemærkningerne, at gruppen af mennesker på tålt ophold (i forhold til nyankomne) kun i videst muligt omfang skal indkvarteres i andre centre. Røde Kors anbefaler, at det tydeligt fremgår, at man ønsker en adskillelse af de nyankomne og de afviste. Røde Kors ønsker også, at gruppen af udvisningsdømte eksplicit nævnes i bemærkningerne.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder finder, at stramningerne for så vidt angår motivationsfremmende foranstaltninger modvirkes af forbedringerne, herunder den forlængede udrejsefrist, rådgivningen og støtten til frivillig udrejse.

Dansk Flygtningehjælp finder, at de relevante bestemmelser i udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6, bør ophæves, når frihedsberøvelse vurderes at være uden den ønskede effekt, og bestemmelsen derfor ikke har været brugt siden 2005. Dansk Flygtningehjælp finder i øvrigt, at frihedsberøvelse er et voldsomt indgreb, som kun bør anvendes, når det er absolut nødvendigt.

Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at udrejsefristen foreslås forlænget, samt at afviste asylansøgere tilbydes hurtig og fokuseret uvildig

rådgivning. Flygtningehjælpen finder det imidlertid hensigtsmæssigt, hvis udrejsefristen forlænges til 30 frem for 15 dage.

For så vidt angår rådgivningen til afviste asylansøgere finder Dansk Flygtningehjælp, at den også bør omfatte en grundig gennemgang af afslaget på asyl samt en afklaring af, om der findes andre muligheder for lovligt ophold i Danmark.

Endelig anbefaler Dansk Flygtningehjælp en forhøjelse af den økonomiske støtte til afviste asylansøgere, der udrejser frivilligt. Hvor det er muligt, er det i øvrigt ifølge Flygtningehjælpens erfaringer hensigtsmæssigt at supplere økonomisk støtte til reintegration med anden praktisk og/eller personlig støtte.

Red Barnet anbefaler, at det sikres, at børnefamilier opholder sig på særlige centre, der er indrettede til børnefamilier, og som beskytter familierne mod den uro, der ofte er i flygtningecentre, hvor mange forskellige voksne mennesker i stressede livssituationer placeres.

SOS mod Racisme anfører, at det ikke er påvist, at motivationsfremmende foranstaltninger får asylansøgere til at hjemrejse frivilligt, men derimod medvirker til at skabe sygdom, afmagt og bitterhed hos de afviste. Det ville derfor være logisk at afskaffe de motivationsfremmende foranstaltninger helt.

Frihedsberøvelse er en af de såkaldt motivationsfremmende foranstaltninger. Det anføres i bemærkningerne til forslaget, at Rigspolitiet siden 2005 ikke har anvendt frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning, idet erfaringerne har vist, at frihedsberøvelse ikke har den ønskede effekt. Videre anføres det i bemærkningerne, at da frihedsberøvelse ikke længere anvendes som motivationsfremmende foranstaltning, foreslås der ingen ændring af reglerne herom. SOS mod Racisme mener, at denne bemærkning er forkert.

Institut for Menneskerettigheder finder, at det med fordel kan overvejes at præcisere udlændingelovens § 36, stk. 5 og stk. 6, med henblik på at begrænse muligheden for at anvende frihedsberøvelse som motivationsfremmende foranstaltning, da udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6, i praksis er uanvendelig som motivationsfremmende foranstaltning og ikke egnet til at opnå det tilsigtede formål.

Komitéen Flygtninge Under Jorden er enig med regeringen i, at hjemrejse efter afslag bør foregå hurtigere og med større grad af frivillighed, men at lovforslaget ikke vil løse problemet. Komitéen anfører således, at det er meget veldokumenteret, at motivationsfremmende foranstaltninger ikke har nogen effekt på udrejsen, og at disse derfor reelt har karakter af chikane.

Komitéen foreslår at forlænge udrejsefristen til 30 dage som udgangspunkt og at tilbyde mulighed for at færdiggøre uddannelse inden hjemrejse. Komitéen foreslår desuden, at der udpeges lokale samarbejdspartnere i hjemlandet til samarbejde om modtagelse, første indkvartering og støtte i tilknytning til rådgivningen fra uafhængige organisationer og forhøjelse af det udbetalte beløb til f.eks. 50-75.000 kr. pr. person. Endelig foreslås det, at man accepterer, at visse lande i perioder er så usikre, at man ikke kan hjælpe med modtagelsen og dermed heller ikke bør lægge pres på de afviste. Hvis disse forhold ikke forbedres efter en årrække, bør afviste fra disse lande have opholdstilladelse.

Med lovforslaget lægges der op til en mere målrettet indkvartering inden for centersystemet, således at asylansøgere placeres der, hvor det efter en konkret vurdering er mest hensigtsmæssigt i forhold til den fase, den enkelte ansøger befinder sig i. Dette indebærer bl.a., at nyankomne asylansøgere og administrativt udviste udlændinge i videst muligt omfang skal indkvarteres i modtagecentre, mens afviste asylansøgere i videst muligt omfang indkvarteres i andre centre, hvor der kan fokuseres på udrejsen.

Justitsministeriet er enig med Dansk Røde Kors i, at udlændinge på tålt ophold og udlændinge, som er udvist ved dom men ikke varetægtsfængslede efter udlændingelovens § 35, ikke skal indkvarteres på samme centre som nyankomne asylansøgere. Derfor er det også præciseret i bemærkningerne, at det forudsættes, at Udlændingestyrelsen henviser disse udlændinge til at tage ophold på et udrejsecenter. Det følger heraf, at udlændinge på tålt ophold og udvisningsdømte udlændinge ikke skal indkvarteres i modtagecentre.

Med lovforslaget lægges der op til en styrkelse af rådgivningen af asylansøgere, der har fået endeligt afslag på asyl, herunder om muligheden for at få økonomisk støtte. Dette sker med henblik på at give den enkelte afviste asylansøger en bedre og mere klar forståelse af den pågældendes situation, herunder at den pågældende skal udrejse, og at man ikke ved at nægte at udrejse kan få lovligt ophold her i landet. Heri ligger bl.a. også,

at afslaget på asyl kan gennemgås med udlændingen med henblik på at få denne til at forstå sin situation, herunder at der ikke er andre muligheder for at få opholdstilladelse i Danmark.

Efter lovforslaget forlænges udrejsefristen fra 7 til 15 dage med henblik på at forbedre afviste asylansøgers muligheder for at modtage økonomisk støtte efter udlændingelovens § 43 a, stk. 2, idet den afviste asylansøger herved får mere tid til at modtage den uvildige rådgivning samt bedre mulighed for at forholde sig til rådgivningen, og til det forhold, at vedkommende skal udrejse. Det er Justitsministeriets opfattelse, at en forlængelse af udrejsefristen til 15 dage er tilstrækkelig hertil, og ministeriet finder derfor ikke grund til at forlænge udrejsefristen til 30 dage.

Med hensyn til størrelsen af den økonomiske støtte, som kan ydes til afviste asylansøgere, der medvirker til deres udrejse, er Justitsministeriet enig med embedsmandsudvalget i, at der er hensyn, som generelt taler imod at hæve beløbene. Efter ministeriets opfattelse er det vigtigt at holde fast i, at afviste asylansøgere ikke har ret til at opholde sig i Danmark, men har pligt til at udrejse. På den baggrund bør der efter ministeriets opfattelse ikke generelt udbetales større beløb til udlændinge, som blot efterkommer den trufne afgørelse om at udrejse. Hertil kommer, at det ikke kan udelukkes, at en forhøjelse af beløbene vil kunne føre til, at flere indrejser i Danmark for at søge om asyl uden at have behov for det.

Justitsministeriet finder endelig ikke anledning til at ophæve bestemmelserne i udlændingelovens § 36, stk. 5 og 6, som giver politiet mulighed for under visse betingelser at frihedsberøve en afvist asylansøger, som ikke medvirker til udrejsen.

3. Høringssvarene for så vidt angår den del af lovforslaget, som vedrører overdragelse af en del af politiets sagsbehandling i den indledende fase af asylprocessen til Udlændingestyrelsen

Østre Landsret, Vestre Landsret, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Dommerfuldmægtigforeningen, Politiforbundet, Danske Regioner, Flygtningenævnet og KL har ikke bemærkninger til lovforslaget.

Røde Kors hilser lovforslaget velkommen og bemærker, at den myndighed, som mest hensigtsmæssigt kan varetage opgaven, får ansvaret, og at det på den baggrund vurderes at medføre kortere og mere effektiv sagsbehandlingstid for den enkelte asylansøger.

Dansk Flygtningehjælp finder det vigtigt, at mest muligt af asylprocessen

ligger hos en civil myndighed og finder derfor forslaget positivt. Dansk Flygtningehjælp håber desuden, at de foreslåede ændringer kan føre til en kortere sagsbehandlingstid i asylprocessens indledende fase. Dansk Flygtningehjælp opfordrer endvidere til, at asylansøgningskemaet bevares, da det kan være en vigtig mulighed for, at asylansøgeren frit forklarer om sin baggrund for at søge om asyl.

Lovforslaget indebærer ikke, at asylansøgningskemaet afskaffes. Det foreslås, at de mere praktiske aspekter af sagsbehandlingen ikke lovreguleres, således at der bevares en vis fleksibilitet med henblik på at kunne tilrettelægge sagsbehandlingen mest hensigtsmæssigt.

Den Katolske Kirke i Danmark og Kirkernes Integrations Tjeneste finder forslaget positivt, hvis det samtidigt medfører en mere effektiv og kortere sagsbehandlingstid, og mener, at det vil være mest trygt for den enkelte asylmodtager kun at skulle fremlægge sin sag ét sted.

Foreningen af Udlændingeretsadvokater er enige i formålet med at lade Udlændingestyrelsen overtage den egentlige bevisoptagelse i asylsagen så tidligt som muligt. Foreningen kan tillige tiltræde alle punkter i lovudkastet.

Foreningen peger supplerende på, at der fremdeles er et behov for at styrke asylansøgernes muligheder for at forklare deres sag. Mange ansøgere er vant til, at man ikke kan stole på offentlige myndigheder og vil derfor naturligt være tilbageholdende med at udtale sig. Foreningen foreslår derfor, at opfordringen til at søge uvildig rådgivning forbedres.

SOS mod Racisme kan tilslutte sig det fremsendte lovforslag og mener, at det er en god idé, at asylansøgerne kun skal registreres af politiet, mens afhøringer og interviews om rejserute mv. og asylmotiv foretages af Udlændingestyrelsen, som også interviewer asylansøgeren i forbindelse med selve asylansøgningen. Dog bør overdragelse af denne del af arbejdet til Udlændingestyrelsen ledsages af overdragelse af flere ressourcer til Udlændingestyrelsen.

SOS mod Racisme finder, at asylansøgeren bør have juridisk rådgivning for ud for interviewet i den indledende fase af asylprocessen. Desuden bør interviewet optages på bånd, og der bør bruges uddannet tolk for at mindske risikoen for fejloversættelser mv.

Den Danske Helsinki-Komité for Menneskerettigheder kan tilslutte sig, at behandlingen forenkles i sager, hvor en udlænding søger asyl, og at politiet alene undersøger forhold, der kræver en politifaglig indsats. Det er dog en forudsætning, at kapacitet og ressourcer i Udlændingestyrelsen tillader, at den forenkledede sagsbehandling forkorter sagsbehandlingstiden.

Det fremgår af bemærkningerne om de økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, at der overføres 13,0 mio. kr. i 2013 og 18,9 mio. kr.  rligt i 2014 og frem fra Rigspolitiet til Udlændingestyrelsen. Endvidere overføres der 7,5 mio.kr. i 2013 og 11,1 mio. kr.  rligt i 2014 og frem til udgifter til tolke, aldersunders gelser og sprogtest.

Lovforslaget har i øvrigt ikke til formål at regulere mere praktiske aspekter af sagsbehandlingen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at Udlændingestyrelsens mulighed for at anvende retsplejelovens kapitel 72, 73 og 74 i forbindelse med afgørelser efter udlændingelovens § 40, stk. 8, præciseres.

Retspolitisk Forening finder overordnet set målet om effektivisering ønskværdigt, og for langt størstedelen af opgaverne må Udlændingestyrelsen anses for lige så kompetente til at varetage opgaverne som politiet. Dog er det en forudsætning, at politiet fortsat varetager de opgaver, der kræver deres faglige ekspertise, om end der ikke er givet eksempler på disse opgavetyper.

Foreningen anmoder derfor Justitsministeren om at være særlig opmærksom på, at det ofte forekommer ofte meget ubehageligt og belastende for folk på flugt fra forfølgelse og overgreb, hvis deres første møde med repræsentanter for det land, de nu søger beskyttelse i, er uniformeret politi-personale.

Desuden vurderer foreningen umiddelbart, at opgaven med at tage dokumenter og genstande i forvaring er en kompetence, som kræver politiets faglige ekspertise, både henset til sikringen af materialet og af hensyn til Udlændingestyrelsen og navnlig til ansøgeren.

Forslaget om at give Udlændingestyrelsen kompetence til at tage dokumenter og genstande i forvaring er en konsekvens af, at opgaven med at fastlægge identitet, nationalitet og rejserute overgår til Udlændingestyrelsen. Behovet for at tage dokumenter og genstande i bevaring opstår s le-

des ofte i forbindelse med styrelsens samtale med asylansøgeren. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, at styrelsen kan tage f.eks. et pas eller en flybillet, som fremvises under samtalen, i bevaring.

I langt de fleste tilfælde vil dette – ligesom når det i dag forestås af politiet – foregå uden problemer, men hvis der måtte opstå problemer, som i sidste ende nødvendiggør magtanvendelse, vil Udlændingestyrelsen naturligvis skulle tilkalde politiet, idet styrelsen ikke får hjemmel eller kompetence til magtanvendelse. Ændringen vil således ikke indebære, at der sker flere beslaglæggelser end i dag, men alene at styrelsen selv kan foretage disse i forbindelse med en samtale med asylansøgeren, såfremt det ikke kræver brug af magt.

Justitsministeriet vil imidlertid overveje, om det fortsat er hensigtsmæssigt at henvise til retsplejelovens regler i den gældende § 40, stk. 8, eller om der ved en senere lovændring bør laves særlige regler for tvangsindgreb i udlændingeloven.

Datatilsynet påpeger, at udkastets § 48 e, stk. 3, 2. pkt., efter tilsynets opfattelse rejser spørgsmål i relation til persondataloven. Behandlingen af personoplysninger og forholdet til persondataloven ses imidlertid ikke omtalt i udkastets bemærkninger til udkastet.

Datatilsynet finder, at det bør fremgå af bemærkningerne, i hvilke situationer det må anses for nødvendigt at foretage sådanne personundersøgelser og behandle personoplysninger omfattet af persondataloven i forbindelse hermed.

Datatilsynet finder, at det i den forbindelse også bør beskrives, hvad det nærmere formål med de foreslåede DNA-tests er, samt hvad der sker med de indsamlede oplysninger fra personundersøgelserne, herunder hvad der sker med det biologiske materiale fra DNA-tests, og om oplysningerne bliver videregivet.

Det fremgår af udkastet til lovforslaget, at nødvendige personundersøgelser, herunder DNA-tests, sker med udlændingens samtykke. Det fremgår imidlertid ikke, om dette samtykke også skal indeholde et samtykke til behandlingen af personoplysninger.

Ifølge Datatilsynet bør det fremgå, med hvilken hjemmel i persondataloven de pågældende personoplysninger indsamles og i øvrigt behandles.

Datatilsynet finder i øvrigt, at udkastet bør overvejes i forhold til internationale forpligtelser på området.

Justitsministeriet har præciseret bemærkningerne, således at det nu beskrives, hvornår det kan være nødvendigt, sagligt og proportionalt at foretage en DNA-test i asylsager. Således anføres det, at behovet for en DNA-test af asylansøgere som led i fastlæggelsen af den pågældendes identitet kan opstå i særlige situationer, hvor en fastlæggelse af slægtskabet vil være af betydning for den videre sagsbehandling af sagen, f.eks. hvor en voksen asylansøger indrejser med nogle mindreårige børn, som den pågældende oplyser at være forælder til, eller hvis en asylansøger oplyser at være nært beslægtet med herboende mindreårige børn. Hvis der er omstændigheder i sagen, som gør, at det forekommer usandsynligt, at slægtskabet er som oplyst af udlændingen, kan det være nødvendigt at foretage en DNA-test f.eks. med henblik på vurdering af asylansøgerens sårbarhed eller tilknytning til Danmark.

En DNA-test vil skulle foretages af Retsgenetisk Afdeling ved Retsmedicinsk Institut i København. Undersøgelsen foretages sædvanligvis som et mundskrab.

Det er en betingelse for gennemførelse af de nævnte undersøgelser, at asylansøgeren samtykker hertil. Ønsker den pågældende ikke at medvirke til undersøgelserne, kan den pågældende ikke tvinges hertil, men manglende medvirken kan tillægges processuel skadevirkning.

Det forudsættes i den forbindelse, at undersøgelserne fortsat foretages i overensstemmelse med persondataloven, herunder behandlingsreglerne i lovens §§ 5-8. Som anført ovenfor gennemføres undersøgelserne således kun i det omfang, det er sagligt for at kunne træffe en korrekt afgørelse vedrørende asyl, og personoplysninger i forbindelse med undersøgelserne opbevares og behandles ikke i videre omfang end nødvendigt. Desuden foretages behandlingen af personoplysninger i forbindelse med undersøgelserne altid på baggrund af et udtrykkeligt samtykke fra den pågældende til, at oplysningerne behandles, jf. også persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 1, § 7, stk. 2, nr. 1, og § 8, stk. 6, jf. § 7, stk. 2, nr. 1.

4. Lovforslaget

I forhold til lovudkastet indeholder lovforslaget følgende indholdsmæssige ændringer:

- I § 14 a, stk. 5, er der tilføjet to betingelser for forhåndsgodkendelse af virksomheder til ansættelse af asylansøgere, idet virksomhederne skal være overenskomstdækkede og ikke må være omfattet af en lovlige konflikt på godkendelsestidspunktet.

Betingelsen om, at virksomheden ikke må være omfattet af en lovlige konflikt på godkendelsestidspunktet, er indsat ud fra et hensyn til at sikre statens neutralitet under lovlige arbejdskonflikter.

For så vidt angår betingelsen om, at en virksomhed skal være overenskomstdækket virksomhed for at kunne forhåndsgodkendes, fremgik dette allerede af bemærkningerne. Justitsministeriet finder det dog rigtigst, at betingelsen fremgår af selve lovteksten.

- I § 42 a, stk. 8, er der tilføjet en begrænset mulighed for, at asylansøgerfamilier, hvis asylsag er behandlet efter åbenbart grundløs-procedurerne i udlændingelovens § 53 b, eller hvis medlemmer har fået et flyttepåbud på grund af vold eller trusler om vold efter stk. 7, kan få tilbud om en særlig bolig, hvis hensynene til børnenes tarv i helt særlige tilfælde taler derfor, og udsendelse for tiden er udsigtsløs.

Ændringen er foretaget for at sikre fuldstændig overensstemmelse med gældende praksis, som med asylaftalen forudsættes videreført med den ændring, at tilbuddene om særlige boliger gives allerede efter 12 måneder.

Herudover er der foretaget en række ændringer af redaktionel karakter navnlig som følge af sammenlægningen af de to lovudkast samt visse sproglige ændringer.